

Abstrakt:

Proces tranzycji u dorosłych i młodzieży w świetle zaleceń polskich:

Kompleksowa opieka nad osobami transpłciowymi wymaga podejścia interdyscyplinarnego, obejmującego diagnostykę psychologiczno-seksuologiczną i lekarsko-seksuologiczną, a także wsparcie psychoterapeutyczne oraz interwencje medyczne i prawne. W ostatnich latach polskie środowisko naukowe opracowało dwa kluczowe dokumenty standaryzujące tę opiekę: „Zalecenia Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego dotyczące opieki nad zdrowiem dorosłych osób transpłciowych – stanowisko panelu ekspertów” (Psychiatria Polska, 2020) oraz „Ramowe zalecenia dotyczące procesu opieki nad zdrowiem nastoletnich osób transpłciowych i niebinarnych doświadczających dysforii płciowej – stanowisko panelu ekspertów” (Endokrynologia Polska, 2025), opracowane przez interdyscyplinarny zespół psychologów/żek, lekarzy/rek i prawników/czki pod przewodnictwem prof. Anety Gawlik-Starzyk.

Celem wystąpienia jest omówienie procesu tranzycji w obu grupach wiekowych w świetle tych dokumentów. Przedstawione zostaną etapy diagnostyki, kryteria kwalifikacji do medycznych interwencji afirmujących płeć oraz specyfika postępowania z osobami niepełnoletnimi — z uwzględnieniem ich odmienności rozwojowych i roli rodziny w procesie oceny. Poruszona zostanie również kwestia uwarunkowań prawnych tranzycji w Polsce oraz ich wpływu na praktykę kliniczną.

Omawiane zalecenia stanowią istotny punkt odniesienia dla specjalistów/tek pracujących z osobami transpłciowymi i niebinarnymi, wyznaczając standardy postępowania zgodne z aktualną wiedzą naukową i najlepszą praktyką kliniczną. Ich znajomość ma znaczenie nie tylko dla seksuologów, lecz także dla psychiatrów, psychologów, endokrynologów oraz lekarzy innych specjalności, którzy w codziennej praktyce mogą zetknąć się z osobą pacjenta wymagającą wsparcia w procesie tranzycji.

Pozdrawiam serdecznie

dr n. med. i n. o zdr. Dorota Baran

*Kierownik Studiów Podyplomowych Seksuologia Kliniczna
Uniwersytet SWPS*